

L'acord amb Europa i el futur democràtic

Josep Guirao · informacions.ad · Dades fins al 19 d'octubre del 2026.

1. El dia de la signatura, el dia de les preguntes

El 19 d'octubre de 2026 Xavier Espot ha signat a Brussel·les l'Acord d'associació d'Andorra i San Marino amb la Unió Europea. La representació oficial de la Comissió Europea a Barcelona ho ha confirmat i la mateixa Comissió ha publicat l'enregistrament de la cerimònia. No és una possibilitat futura: la **signatura s'ha produït avui**. Tampoc no és la ratificació, l'entrada en vigor ni l'aplicació general del text. El procediment va començar amb les directives del Consell de 2014, les negociacions des del 2015 i el tancament del text al desembre del 2023; el Consell de la UE va autoritzar la signatura el 16 de juliol de 2026.

És precisament la separació entre **negociar, signar, ratificar, sotmetre a consulta, aplicar provisionalment i entrar en vigor** allò que els ciutadans han de poder controlar. La política té la temptació de presentar cada fita com una victòria irreversible i, quan arriba l'hora de preguntar als electors, argumentar que cal donar seguretat al procés. La seguretat institucional importa, però no pot substituir el calendari transparent d'una decisió anunciada fa anys com a objecte de referèndum.

Fonts: [\[F0336\]](#) ; [\[F0337\]](#) ; [\[F0103\]](#) .

2. La cronologia verificable

- **Desembre 2014:** directives de negociació adoptades pel Consell de la UE.
- **2015:** inici de les negociacions de l'Acord d'associació.
- **Desembre 2023:** conclusió de les negociacions amb Andorra i San Marino.

- **26/04/2024:** proposta de les decisions europees de signatura i conclusió.
- **15/07/2026:** el Coreper dona llum verda i qualifica l'acord de naturalesa mixta.
- **16/07/2026:** el Consell de la UE autoritza la signatura i l'aplicació provisional en les condicions procedents.
- **14/10/2026:** el Govern andorrà aprova internament la signatura.
- **19/10/2026:** signatura a Brussel·les; queda pendent el consentiment del Parlament Europeu i el procés intern andorrà. Segons les declaracions polítiques del dia, s'espera que el referèndum es faci després de les pròximes eleccions generals; **no consta convocada una data.**

Fons: [\[F0102\]](#) ; [\[F0338\]](#) ; [\[F0103\]](#) ; [\[F0339\]](#) .

3. La ratificació: els 16 escons de la majoria no són 19

El Govern detalla que, després de la signatura i el consentiment del Parlament Europeu, s'ha previst un referèndum i, **si el resultat és favorable**, la ratificació pel Consell General amb una majoria qualificada de **dos terços dels 28 consellers**. Matemàticament, calen **19 escons**. La majoria del bloc governamental d'aquesta legislatura disposa de **16 dels 28 escons**: per si sola no arriba al llindar; en necessitaria almenys tres més, o una altra combinació equivalent de vots favorables. No és el mateix una majoria absoluta de 15 que una qualificada de 19.

Això és una bona notícia per al control institucional: la majoria ordinària no basta. Però la futura ratificació parlamentària tampoc no supleix l'explicació pública de les obligacions concretes ni el resultat de la consulta.

El Govern havia descrit el futur referèndum com a **consultiu**, alhora que promet sotmetre el text al Consell només si el resultat és favorable. La representació de la Comissió Europea a Barcelona parla el 19/10 de **referèndum vinculant**. Aquesta diferència terminològica obliga a obtenir l'instrument jurídic exacte de convocatòria, el valor legal dels resultats i el

compromís formal d'acatament, sense deduir una contradicció constitucional a partir de dos comunicats.

Fonts: [\[F0102\]](#) ; [\[F0336\]](#) .

4. El calendari del referèndum és polític

El 14 de juliol de 2026, el Consell General va rebutjar dues resolucions per consultar abans la ciutadania:

Proposta	A favor	En contra	Abstencions
Andorra Endavant: convocar un referèndum	2	16	8
Concòrdia: garantir el referèndum en el moment que defensava	7	16	3

En ambdós casos, la majoria de Demòcrates i Ciutadans Compromesos va votar en contra. El PS es va abstenir en totes dues; Concòrdia es va abstenir en la iniciativa d'Andorra Endavant però va votar la pròpia, recolzada també per AE. Aquest detall impedeix reduir l'oposició a un bloc amb un únic calendari. El Govern no s'ha pronunciat contra tot referèndum: discrepa de l'ordre i del moment en què s'ha de convocar.

El 14 d'octubre, Concòrdia va donar suport a la concentració convocada per al dia de la signatura per reclamar una consulta abans del compromís formal. La USd'A i altres entitats també van fer pública la convocatòria. A la data de tall no donem per acreditades la participació final ni el nombre d'assistents a la mobilització.

Fonts: [\[F0034\]](#) ; [\[F0340\]](#) .

5. Què pensa la població? L'enquesta que obliga a millorar la informació

El baròmetre polític d'Andorra Recerca + Innovació de primavera 2026, presentat l'1 de juny, va comptar amb **802 entrevistats**, 403 a persones de nacionalitat andorrana i 399 a persones de nacionalitat no andorrana. El comunicat registra un **33,4% favorable**, **46,4% contrari**, **15,5% indecís**, **3% vot en blanc** i **1,5% sense resposta** davant un hipotètic referèndum. Més del 65% declarava sentir-se poc o gens informat sobre el text.

No s'han d'atribuir automàticament aquests percentatges a la totalitat del **cens electoral**, perquè la mostra inclou població no andorrana i cal llegir la base específica de cada taula de l'informe complet. La pregunta pública crucial és doble: què pensen els electors amb dret de vot, i què pensen els residents que viuran els efectes però no votaran? El web oficial d'AndorraUE afirma expressament que només votaran els andorrans amb dret de sufragi.

Fonts: [\[F0341\]](#) ; [\[F0342\]](#) .

6. Què ofereix l'acord i quines obligacionsobre?

Accés al mercat interior. El Consell i la Comissió destaquen la participació en un mercat interior ampliat sota condicions comunes de competència i normativa. Hi ha oportunitats de circulació, activitat empresarial i seguretat jurídica. Però una oportunitat no és una predicció de creixement net, ni tots els sectors tenen la mateixa capacitat d'aprofitar-la. Cal modelitzar per separat serveis, indústria, comerç, negocis digitals, professions regulades i consumidors.

Sector financer. L'obertura als serveis financers és gradual i condicionada a una revisió independent dels marcs regulador i supervisor. El Govern i l'FMI han assenyalat una transició de fins a quinze anys. La transició no significa que el 2026 els bancs andorrans ja operin automàticament amb plena llibertat en tota la UE. Cal auditar el calendari, els costos regulatoris, la competència i la protecció del dipositant.

Immigració i residència. El web institucional defensa un sistema particular de quotes de residència per a nacionals comunitaris, amb un període inicial d'adaptació de dos anys després de l'entrada en vigor i revisió cada deu anys. Una comunicació de 2025 calculava una quota de 368 noves autoritzacions laborals si la fórmula hagués estat aplicada al 2023; l'altre exemple oficial sobre categories diferents parlava de 354. Les bases de càlcul no s'han d'intercanviar ni presentar com a quotes aprovades per al 2027. Cal confrontar el text jurídic consolidat amb totes les categories, el reagrupament familiar i les excepcions.

Habitatge. La Comissió ha confirmat la possibilitat d'adaptació per limitar compra d'immobles de no residents, però l'oficina andorrana va explicar el febrer del 2025 que **caldria modificar primer la llei nacional i obtenir aprovació del futur Comitè Mixt**. Una possibilitat d'excepció futura no equival a una salvaguarda immobiliària ja desplegada. L'efecte sobre el preu de l'habitatge exigeix estimacions, no eslògans.

Fiscalitat. El Govern sosté que l'acord no obliga a elevar els tipus fiscals andorrans; l'harmonització del mercat interior i el compliment de normativa sectorial no són idèntics a l'adopció automàtica dels tipus d'IRPF o d'IVA de França i Espanya. Això no exonera de quantificar els costos públics d'implementació, els canvis de supervisió i l'impacte de competència.

Drets laborals, salut, educació i medi ambient. La cooperació i l'alineament normatiu poden aportar drets i oportunitats, especialment per a estudiants i treballadors, però cal un annex aplicable per saber quina norma s'aplica, des de quan i amb quin mecanisme d'execució.

Fons: [\[F0103\]](#) ; [\[F0336\]](#) ; [\[F0343\]](#) ; [\[F0342\]](#) ; [\[F0344\]](#) ; [\[F0345\]](#) .

7. Què defensava cada força política? Programa contra actuació

Demòcrates i Ciutadans Compromesos. El Govern i la majoria han impulsat el text i la signatura. Tenen l'autoria i responsabilitat executives de les negociacions més recents i del calendari de consulta; al juliol

votaren contra les dues resolucions opositors sobre el moment del referèndum. Això no equival a afirmar que rebutgen qualsevol referèndum: es comprometen a celebrar-lo després del consentiment europeu.

PS i Progressistes-SDP. El programa conjunt de 2023 defensava una associació estable i aprofundir els vincles europeus. El PS manté suport a l'acord i defensa que la consulta tingui lloc durant aquesta legislatura; en la votació concreta del juliol es va abstenir en les dues resolucions de l'oposició. Cal obtenir el motiu exacte de les abstencions, la participació en el Pacte d'Estat i la proposta de calendari jurídicament viable que defensa.

Concòrdia. El programa 2023, punts 327–329, reclamava alentir el procés, no signar sense convenciment clar dels beneficis i fer un referèndum **abans de signar la versió final**. El 14 de juliol i el 14 d'octubre de 2026 va mantenir aquesta exigència. La signatura del 19/10 és contrària al calendari que proposava. No s'ha d'atribuir a Concòrdia un rebuig absolut a tota mena de relació amb la UE: diferencia els termes i les condicions de l'acord.

Andorra Endavant. Va demanar consulta dins la legislatura, va presentar una resolució pròpia el 14/07 (només dos vots favorables, vuit abstencions i setze contraris) i va votar a favor de la proposta de Concòrdia sobre consulta. Cal distingir oposició al calendari, oposició a determinats continguts i el seu posicionament final respecte al text signat; encara no hem verificat una votació final de ratificació, que no s'ha produït.

Liberals, Acció i altres forces. Han tingut presència en espais de negociació i en acords de govern o programàtics d'etapes anteriors. La seva posició exacta del 19/10 i els compromisos de 2019/2023 necessiten inventari literal de manifestos i declaracions abans d'atribuir suport incondicional o oposició. Evitar confondre un membre del Pacte d'Estat amb el partit que subscriu cada clàusula de l'acord.

Fonts: [\[F0170\]](#) ; [\[F0346\]](#) ; [\[F0180\]](#) ; [\[F0340\]](#) ; [\[F0034\]](#) ; [\[F0102\]](#) .

8. El «multiplicador del poder»: la distància entre poder signar i poder ratificar

Les generals de 2023 van donar al bloc DA i aliats **16 dels 28 consellers (57,14% dels escons)**, una majoria capaç de sostenir el Govern. Això li permet dirigir negociacions i signar el text amb les autoritzacions institucionals pertinents. Però la ratificació interna anunciada requereix **19 de 28**, el 67,86% dels escons. La diferència és de tres consellers. És un exemple especialment net de com **majoria de govern, majoria de ratificació i majoria en referèndum** són tres coses distintes.

No és rigorós calcular que els 16 representen directament el 57,14% dels votants: són percentatges d'escons, i el sistema combina paperetes nacionals i parroquials. Les comparatives de suport sobre cens que hem elaborat als capítols previs s'aplicaran també a aquest cas, amb els denominadors electorals correctes i sense inventar representació dels residents que no poden votar.

9. L'acord mixt i el risc de presentar com a fet un procés que encara no ha acabat

El Coreper i el Consell de la UE han tractat l'acord com a **mixt**, amb implicació dels vint-i-set estats membres de la UE. Això pot comportar itineraris de ratificació diferents i un calendari llarg. Una possible aplicació provisional dependrà dels requisits jurídics aplicables a cada part; **no afirmem que estigui en vigor o que s'apliqui avui a Andorra.**

La pregunta central és com encaixaran la decisió de l'electorat andorrà, la ratificació qualificada interna, les signatures i ratificacions europees, i qualsevol aplicació provisional. Reclamem un esquema jurídic del Govern que detalli els supòsits de resultat positiu i negatiu.

10. Els documents que cal publicar per poder decidir

185. Text definitiu signat, amb tots els protocols, annexos, declaracions i versions lingüístiques publicables.

186. Taula comparativa dels compromisos adoptats per Andorra i les adaptacions específiques negociades.
187. Dictamen jurídic sobre la consulta, valor vinculant o consultiu, convocatòria i efectes del «no».
188. Calendari detallat del Parlament Europeu, ratificacions de cada estat i eventual aplicació provisional.
189. Cost anual de transposició normativa per ministeri, regulador i comú; estimacions plurianuals.
190. Impacte de l'acord sobre habitatge, contractació, professionals, mercat de treball i serveis públics.
191. Efecte distributiu dels guanys i costos: empreses petites, bancs, treballadors, estudiants, residents sense vot i pensionistes.
192. Avaluació de l'accés dels andorrans al mercat europeu i de la competència entrant.
193. Base metodològica de les enquestes sobre intenció de vot: electorat nacional separat del conjunt de residents.
194. Convenis, informes i actes del Pacte d'Estat, amb dates de comunicació i valoració d'alternatives.

11. Conclusió

«Avui, 19 d'octubre de 2026, Espot ha signat un acord que el Govern presenta com una oportunitat històrica per a Andorra. Pot ser una oportunitat real, però l'oportunitat no demostra per si mateixa que el país estigui preparat per repartir-ne els beneficis ni per assumir-ne el cost. El text està signat; la ciutadania encara no l'ha votat. El 65% dels enquestats declara saber-ne poc o gens i una part important de la població afectada no tindrà vot. El Govern té setze consellers i necessita dinou per ratificar. Entre la fotografia de Brussel·les i la decisió que canviarà la vida del país hi ha un espai que no s'hauria d'omplir amb propaganda, sinó amb dades, contrapesos i dret a preguntar. Si tot és tan favorable, per què no publicar també el cost, els riscos i el calendari complet abans de reclamar confiança?»

...

Mètode de publicació: llenguatge contundent, atribució de cada decisió a l'actor competent, separació entre signatura i efectes jurídics, i entre prometre, votar, ratificar i executar. La signatura del 19/10 està acreditada; la ratificació i el resultat del referèndum romanen oberts.